

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanlığı
Tarih: 01/02/2022 14:08
Sayı: E-120.07-
GİD 0958021
soi

7/50724
SK 12

Sayı : E-54045643-610-3660943
Konu : Soru Önergesi (7/50724)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 14/09/2021 tarihli ve 43452547-120.07-0875300 sayılı yazınız.

İlgi yazı ekinde alınan, İzmir Milletvekili Sayın Av. Murat BAKAN'a ait 7/50724 esas nolu yazılı soru önergesine ilişkin Bakanlığımızın cevabi görüşü ekte sunulmaktadır.
Bilgilerinize arz ederim.

Dr. Bekir PAKDEMİRLİ
Bakan

Ek: Cevabi Görüş (7/50724) (2 Sayfa)

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Doğrulama Kodu: 50871908-FDE4-4F6C-9620-446A0D8E495B

Doğrulama Adresi: <https://www.turkiye.gov.tr/tarim-ebys>

Üniversiteler Mahallesi Dumlupınar Bulvarı No: 161 06800 Çankaya / ANKARA

Tel: (0312) 287 33 60

www.tarimorman.gov.tr Kep: tarimveormanbakanligi@hs01.kep.tr

Bilgi için: Nazire YÜREKLİ

YÜKSEL

Mühendis

Telefon No: (312) 258 85 94

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

**İZMİR MİLLETVEKİLİ SAYIN AV. MURAT BAKAN'A AİT 7/50724 ESAS
NUMARALI YAZILI SORU ÖNERGESİNE DAİR CEVAPLAR**

Ülke genelinde bulunan, 500 Milyon adet/yıl kapasiteli, 3.270 hektar alanda 137 adet orman fidanlığında, başta orman ağacı, ağaççık, çalı ve otsu bitkilerden 1.000 türün üstünde fidan üretimi yapılmaktadır.

Fidan üretiminde kullanılan tohumlar, öncelikle tohum bahçelerinden yoksa tohum meşçeresi ve tohum toplama sahalarından temin edilmektedir. Ülke genelinde; 12 ağaç türünden, 185 adet 1.443,3 ha hektar tohum bahçesi, 32 ağaç türünden, 318 adet 41.880,1 hektar tohum meşçeresi, 62 ağaç türünden 336 adet 43.119,7 hektar gen koruma ormanı, 6 ağaç türünden toplam 24 adet 63,7 hektar klon parkı, 17 ağaç türünden 22 adet ve 62,7 ha. tohum plantasyonu, 4 ağaç türünden 37 adet 125,9 ha. döl deneme alanı bulunmaktadır.

Bakanlığımız, mevcut ormanları korumak ve korunan alanları genişletmek için 2019-2023 Stratejik Planı ve Performans Programı'nda belirlenen hedeflere yönelik çalışmalar yürütülmektedir. Bu çalışmalar sonucunda da Ülke genelindeki korunan alan sayılarını 2021 yılı sonu itibariyle 630, 2023 yılı sonu itibariyle 660'a ulaştırmak hedeflenmektedir.

Türkiye'nin bitki genetik kaynaklarının korunması, uzun süreli muhafazası, sürdürülebilirliği, bilimsel araştırmalarda kullanımı ve gelecek kuşaklara aktarılabilirliği amacıyla, Bakanlığımızın, Orman Genel Müdürlüğümüze bağlı Orman Ağaçları ve Tohumları Islah Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü ve Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğümüze tarafından gerçekleştirilmekte ve bağlı enstitülerde genetik kaynakların muhafaza edildiği merkezler kurulmuştur.

Bu kapsamda ilk olarak 1964'te şimdiki adı Ege Tarımsal Araştırma Enstitüsü olan Bitki Araştırma ve İntroduksiyon Merkezinde başlamış olup ilk tohum gen bankası 1972 yılında Ulusal Tohum Gen Bankası adı ile bu enstitüde kurulmuştur. Örneklerin güvenlik yedeklemelerinin yapılması amacıyla 1988 yılında Tarla Bitkileri Merkez Araştırma Enstitüsü bünyesinde faaliyete geçen Türkiye Tohum Gen Bankası Ankara'da 2010 yılında açılmıştır.

Gen bankalarımızda yerel çeşitler başta olmak üzere, genetik materyalin toplanması, muhafazası, kayıt altına alınması, moleküler ve morfolojik karakterizasyonu, üretim yenilenmesi, araştırma kurumlarının kullanımına sunulması çalışmaları yürütülmektedir.

2018 Nisan ayında resmi olarak hizmete başlayan Türkiye Milli Botanik Bahçesi Ankara'da 2.200 dekar alanda kurulmuştur. Avrupa'nın en büyük ikinci botanik bahçesi olan Milli Botanik Bahçesi, Türkiye'nin florasının tanıtıldığı ve nadir bitkilerin korunduğu referans bir merkez niteliğindedir. Açık ve kapalı alanlar, yetiştirme ve koleksiyon parselleri, yönetim, eğitim ve Ar-Ge tesisleri gibi botanik bahçelerinin ifa etmesi gereken temel görevlere yönelik fiziki altyapının geliştirilmesi çalışmaları devam etmektedir.

Türkiye'de tehdit altındaki türler arasında farklı statülerde yer alan bazı orman ağaçları türlerinin yapılan koruma çalışmaları yerinde (*in situ*) ve yetiştirme alanı dışında (*ex situ*) koruma olarak iki gruba ayrılmaktadır. Bu türlerden sığla (*Liquidambar orientalis*)'in 4 adet *in situ* koruma alanı ve ile 490 ha alanda korunması sağlanmaktadır. Ayrıca bu gen koruma alanlarından örneklenen ağaçlardan alınan materyaller ile kurulmuş tohum bahçesi ve deneme alanları yaklaşık 10 ha alanda 2 adet *ex situ* koruma alanında koruma altına alınmıştır. Diğer bir tehdit altındaki tür olan sakız ağaçlarının sakız veren varyetesi *Pistacia lentiscus* var. *Chia*

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

120 klon ile kurulan klon parkında sakız veren bireylerinin tamamı *ex situ* koruma altına alınmıştır. Datça hurması (*Phoenix theophrasti*) yine tehlike altındaki türlerden olup bir adet tohum plantasyonu (*ex situ*) ve iki adet de gen koruma ormanı (*in situ*) bulunmaktadır.

Ayrıca çeşitli orman ağaçlarının 654 adet gen koruma birimi ile 85.000 ha alanda *in situ* korunması yapılmaktadır. Bunların 268 adeti 1.696 ha ile *ex situ* korunması sağlanmaktadır. Buna ilaveten bu türlerin birçoğunun tohumları ağaçlandırma çalışmalarında kullanılmak üzere ve/veya fidanlıklarda fidan üretimi için toplanmakta ve tohum stok merkezlerinde tohumları bulundurulmakta, yıllar içinde çimlenme özelliklerini yitirenler yenilenmektedir. Bu da bir nevi tohum bankası niteliği taşımaktadır.

Ormanların yasa dışı faaliyetlerden korunması orman suçlarının önlenmesi için denetimler ve takipler hususunda Orman Genel Müdürlüğümüz 7 gün/24 saat görev yapmaktadır. Bu görevi; 2.180 toplu koruma ekibi, 13 hassas alanlar koruma ekibi teşkilat yapısı ile 3.500 teknik personel ve 6.300 orman muhafaza memuru ile yürütmektedir.

Son yıllarda ormanların yasa dışı faaliyetlerden korunması için güncel teknolojik araçlardan yararlanmaktadır. Fotokapan, kamera işleme direkleri, insansız hava araçları ve drone gibi uzaktan algılama araçları verimli olarak kullanılmaktadır. Bu araçlardan elde edilen veriler akıllı yazılımlar kullanılarak değerlendirilmektedir.

Ormanların korunması görevi Orman Genel Müdürlüğümüzün öncelikli görevidir. Bu amaçla ihtiyaç duyulan ödenek miktarı her yıl bütçeye konmaktadır. Yıl içerisinde doğan olağandışı olaylar içinde bütçeden gerekli ödenek aktarımı sağlanmaktadır. Ormanların yasa dışı faaliyetlerden korunması hususunun ihtiyaç duyulan her türlü ödenek için kaynak sağlanmaktadır.